

Sygn. akt **XXIII Ga 657/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Sobieszcański
Sędziowie:	SO Anna Miśkiewicz SO Bolesław Wadowski (spr.)
Protokolant:	Aneta Tchórzewska

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. B.**

przeciwko **W. J.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 19 kwietnia 2012 r., sygn. akt IX GC 1216/11

orzeka:

1. oddala apelację,
2. zasądza od W. J. na rzecz Z. B. kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym;
3. opłatę od apelacji od uiszczenia, której pozwany był zwolniony, przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt XXIII Ga 657/13

UZASADNIENIE

Powód Z. B. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo(...)dochoził zapłaty na jego rzecz solidarnie od M. P. i W. J. kwoty 59 854,27 zł. wraz z roszczeniami ubocznymi oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzi zapłaty określonej w pozwie kwoty na podstawie art. 299 k.s.h., ponieważ pozwani, którzy byli członkami zarządu spółki Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w W., odpowiadają za zobowiązania tej spółki,

których wyegzekwowanie okazało się bezskuteczne, a zobowiązania będące przedmiotem niniejszej sprawy wynikają z prawomocnego nakaz zapłaty z dnia 28 maja 2009 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1248/09.

Pozwany M. P. nie złożył odpowiedzi na pozew. W tej sytuacji Sąd Rejonowy (...) w W., (...), częściowym wyrokiem zaocznym z dnia 15 grudnia 2011 r. zasądził od M. P. na rzecz Z. B. kwotę 59 794,27 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Powyższy wyrok zaoczny nie został zaskarżony i stał się prawomocny.

W odpowiedzi na pozew, pozwany W. J. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany W. J. podniósł, że złożył rezygnację z funkcji członka zarządu spółki w dniu 29 kwietnia 2009 r. i z tego względu nakaz zapłaty został wydany w dacie, gdy nie był on już członkiem zarządu spółki.

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie zasądził od W. J. na rzecz Z. B. kwotę 59 794,27 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz zasądził od W. J. na rzecz Z. B. kwotę 6 670 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia Sąd dokonał następujących ustaleń faktycznych i prawnych:

W dniu 15 stycznia 2009 r., W. J. został powołany na stanowisko prezesa zarządu spółki (...)

Na podstawie złożonego przez spółkę (...) zamówienia Z. B., w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo (...), wykonał dla spółki w lutym 2009 r. słupy o profilu (...). W związku z wykonaniem zamówienia Z. B. wystawił na rzecz spółki (...) fakturę z dnia 23 lutego 2009 r.

W. J. został wpisany do rejestru przedsiębiorców KRS spółki (...) w dniu 20 marca 2009 r. jako prezes zarządu tej spółki. W tym samym dniu z rejestru został wykreślony M. P. jako dotychczasowy prezes zarządu tej spółki oraz jako dotychczasowy jej udziałowiec.

W dniu 30 kwietnia 2009 r. W. J. wręczył oświadczenie o rezygnacji z funkcji prezesa zarządu spółki (...) PL. (...).

W. J. został wykreślony z rejestru przedsiębiorców KRS spółki w dniu 2 grudnia 2009 r.

W dniu 28 maja 2009 r. Sąd Rejonowy dla (...) w W., (...) w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1248/09, wydał nakaz zapłaty, w którym nakazał spółce (...) zapłacić Z. B. kwotę 47 320,19 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 maja 2009 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3 009 zł tytułem kosztów procesu. Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się i została mu nadana klauzula wykonalności.

Komornik Sądowy (...) w W. postanowieniem, z dnia 16 marca 2010 r. umorzył postępowania wobec spółki z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o dokumenty załączone do pozwu, które zostały przywołane we wcześniejszej części uzasadnienia. Dokumenty te nie były przez pozwanego kwestionowane, a ich prawdziwość i wiarygodność nie budzi wątpliwości. Za w pełni wiarygodne dowody Sąd uznał również załączone do odpowiedzi na pozew pisemne oświadczenie pozwanego o rezygnacji z funkcji prezesa zarządu spółki. Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego, iż powyższy dokument wręczył w dniu 30 kwietnia 2009 r. M. P..

Sąd oddalił wszystkie wnioski dowodowe sprecyzowane w piśmie procesowym pozwanego z dnia 18 kwietnia 2011 r., złożonym na terminie rozprawy w dniu 19 kwietnia 2012 r. na podstawie art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. jako spóźnione.

W ocenie Sądu Rejonowego przesłanki odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązanie spółki wynikające z art. 299 §1 k.s.h., zostały w rozpoznawanej sprawie wykazane przez powoda. Pozwany nie kwestionował podniesionych

przez powoda okoliczności, iż należność stwierdzona nakazem zapłaty powstała w lutym 2009 r. Nie ulega również w wątpliwości, że w okresie luty – marzec 2009 r. pozwany W. J. był prezesem zarządu spółki (...). Został on powołany na powyższe stanowisko w dniu 15 stycznia 2009 r. i był prezesem zarządu tej spółki co najmniej do 30 kwietnia 2009 r. Zatem stwierdzona tytułem egzekucyjnym należność powstała w okresie gdy prezesem zarządu spółki był pozwany W. J.. W świetle powyższego nie ma znaczenia okoliczność czy złożona przez pozwanego w dniu 30 kwietnia 2009 r. rezygnacja została złożona skutecznie czy też nie.

Odnosząc się do odpowiedzialności pozwanego Sąd Rejonowy wskazał, iż aby uwolnić się od odpowiedzialności, pozwany członek zarządu powinien udowodnić jedną z okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h. Okolicznością egzoneracyjną jest przede wszystkim złożenie we właściwym czasie przez pozwanego wniosku o ogłoszenie upadłości. Pozwanego zwalnia również dowód niezawinięcia niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, który obala wynikające z art. 299 k.s.h. odmienne domniemanie prawne. Pozwany może również zwolnić się od odpowiedzialności przez wykazanie, że choć nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie, to nie było to przyczyną szkody powoda.

Powyższe przesłanki egzoneracyjne podniósł pozwany wnosząc o oddalenie powództwa nie złożył jednak w tym zakresie żadnych dowodów, a te które zostały sprecyzowane na terminie rozprawy jako ewidentnie spóźnione Sąd oddalił zgodnie z treścią art. 479¹⁴ §2 k.p.c. Wobec tego Sąd Rejonowy uznał, iż pozwany nie wykazał w rozpoznawanej sprawie okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd oparł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył pozwany zaskarżając wyrok w części tj. co do pkt I i III, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Ponadto pozwany wniósł o zwolnienie go z opłaty sądowej od apelacji z uwagi na trudną sytuację majątkową. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 195 k.p.c. polegające na nie podjęciu przez Sąd Rejonowy czynności mających na celu uzupełnienie braków w zakresie biernej legitymacji procesowej, przez co w sprawie nie występowały wszystkie osoby, których łączny udział po stronie pozwanej był konieczny,
- art. 233 § 1 k.p.c. polegający na nieuwzględnieniu przez Sąd Rejonowy informacji znajdujących się w aktach rejestrowych - postanowienia Sądu Rejonowego (...)z 14 kwietnia 2011 r. (sygn. akt: X GU 56/11) o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) sp. z o.o. na podstawie art. 13 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego, z którego to postanowienia można było wnioskować, iż istnieją po stronie pozwanego okoliczności egzoneracyjne przewidziane w art. 299 § 2 k.s.h.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy właściwie, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, ustalił stan faktyczny sprawy i dokonał prawidłowej oceny prawnej.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem skarżącego, iż w przedmiotowej sprawie po stronie pozwanych zachodziło współuczestnictwo konieczne. Konieczność współwystępowania w sporze kilku podmiotów po stronie pozwanej występuje wtedy gdy normy materialnoprawne legitymują ich tylko do łącznej obrony swoich praw. Brak

któregokolwiek ze współuczestników koniecznych stanowi brak legitymacji procesowej łącznej. Podkreślenia wymaga, iż współuczestnictwo konieczne może wynikać albo z ustawy albo istoty spornego stosunku prawnego. Z treści art. 299 k.s.h. jednoznacznie wynika, iż odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest solidarna. Do istoty solidarności biernej należy możliwość dochodzenia przez wierzyciela w całości lub w części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, wybór ten jest uprawnieniem wierzyciela. W wymiarze procesowym zobowiązanie o charakterze solidarnym rodzi postać współuczestnictwa materialnego. Z istoty współuczestnictwa materialnego wynika natomiast, iż każdy ze współuczestników działa samodzielnie, czynność jednego jest skuteczna tylko wobec niego. Ma to uzasadnienie również w kontekście przepisów o solidarności, gdzie przy solidarności dłużników w dalszych przepisach jest różnicowana ich pozycja wynikająca właśnie z tego, że każdy z nich może swobodnie np. spełnić świadczenie. W niniejszej sprawie po stronie pozwanych nie zachodziło współuczestnictwo konieczne, bowiem to od decyzji powoda zależało od którego z członków zarządu spółki będzie dochodził spełnienia świadczenia. W związku z tym zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 195 k.p.c. poprzez nie wezwanie do udziału w sprawie osób, których łączny udział był konieczny nie zasługiwał na uwzględnienie.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c., polegającego na niedopuszczeniu przez Sąd jako dowodu w sprawie postanowienia Sądu Rejonowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) sp. z o. o. stwierdzić należy, iż jest on bezzasadny. Słusznie Sąd I instancji powołując się na dyspozycję art. 479¹⁴§ 1 k.p.c., jako spóźnione uznał dowody nie zgłoszone przez pozwanego w odpowiedzi na pozew. Podkreślenia wymaga, iż przedmiotowa sprawa z uwagi na zakres podmiotowy prowadzona była na podstawie przepisów odnoszących się do postępowania gospodarczego. W postępowaniu w sprawach gospodarczych przewidziany jest system prekluzji dotyczący twierdzeń i zarzutów (onus proferendi) oraz dowodów (onus probandi). Ma on na celu pobudzenie aktywności stron w procesie i tym samym wzmocnienie zasady koncentracji materiału dowodowego oraz zapewnienie należytej szybkości postępowania. Jednym z elementów rygoru prekluzji dowodowej jest wymaganie, aby strony podały wszelkie znane im fakty, dowody i zarzuty, choćby nawet w formie ewentualnej, tylko na wypadek, gdyby twierdzenia zaprezentowane w pierwszej kolejności okazały się nieskuteczne bądź nie zostały przez Sąd uwzględnione (SN w uchwale z dnia 17 lutego 2004 r. III CZP 115/03, OSNC 2005/5, poz. 77). Co do zasady strona winna zgłosić wnioski dowodowe oraz przytoczyć własne twierdzenia już w pierwszym piśmie procesowym wniesionym do sądu. Uczynienie tego w dalszym etapie procesu możliwe jest tylko wówczas, gdy taka możliwość lub potrzeba pojawiła się dopiero później. Wnioski, twierdzenia i fakty zgłoszone po upływie prekluzji sąd oddala lub pomija i nie bierze ich pod uwagę przy wyrokowaniu. W niniejszej sprawie pozwany wszystkie dowody przemawiające za bezzasadnością roszczenia powinien przedstawić w odpowiedzi na pozew. O powstaniu późniejszej potrzeby przeprowadzenia dowodów niezawnioskowanych w odpowiedzi na pozew decydować mogą okoliczności wyjątkowe. Trudno jest w przedmiotowej sprawie dopatrzeć się owych okoliczności wyjątkowych, które upoważniałyby Sąd Rejonowy do dopuszczenia omawianego dowodu. W ocenie Sądu Okręgowego, nic nie stało na przeszkodzie, aby pozwany wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt rejestrowych zgłosił w odpowiedzi na pozew, skoro jego zdaniem zawierały dowód, które mogłyby go skutecznie ochronić przed odpowiedzialnością zobowiązania spółki.

Na marginesie jedynie wskazać można, iż dopuszczenie dowodu z postanowienia Sądu Rejonowego oddalającego na podstawie art. 13 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego wniosek o ogłoszenie upadłości, nie przyczyniłoby się do oddalenia powództwa w niniejszej sprawie. Jedną z okoliczności egzoneracyjnych zwalniających członka zarządu z odpowiedzialności za zobowiązania spółki wynikających z art. 299 § 2 k.p.c. jest zgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. Podmiot zobowiązany do złożenia powyższego wniosku winien to uczynić w terminie 14 dni od dnia w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości. W przedmiotowej sprawie powód dochodzi należności, która stała się wymagalna w marcu 2009 r., natomiast postanowienie oddalające wniosek o ogłoszenie upadłości spółki zostało wydane 14 kwietnia 2011 r. Sygnatura akt (X GU 56/11) jednoznacznie wskazuje, iż wniosek o ogłoszenie upadłości został wniesiony w 2011 r. zatem dwa lata od wymagalności roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie. W związku z tym powołanie się przez pozwanego na powyższy wniosek pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie.

Wobec powyższego i na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 1 sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.